

Slovenský národopis/Slovak Ethnology vyzýva na zaslanie príspevkov do pripravovaného čísla 1/2027, ročník 75, zameraného na tému

Ústna slovesnosť – kritériá žánrov, terminológia, historický výskum v interdisciplinárnom kontexte

Hostujúce editorky:

Anna Zelenková, Slovanský ústav AV ČR, v. v. i. (ORCID: 0000-0002-9753-6068)

Katarína Balleková, Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV, v. v. i.

Ústna slovesnosť zohrávala historicky zásadnú úlohu v etnoidentifikačných a emancipačných procesoch európskych spoločností. Zápisy jednotlivých folklórnych žánrov, ich publikovanie a inšpirovanie sa nimi v procesoch literárneho folklorizmu v slovenskom, moravskom i českom prostredí v 19. storočí o tom vydávajú jasné svedectvo. Na ich základe sa formovala aj folkloristika ako vedecká disciplína, jazyk ich textov stál pri zrode spisovnej podoby jazykov. Dejiny slovesnej folkloristiky, zastúpené bádateľskými osobnosťami a množstvom kritických edícií, jednoznačne poukazujú na zásadný prínos slovanskej slovesnosti interpretujúci slovanský kultúrny svet ako premenlivú a vnútorne diferencovanú štruktúru, ktorá je otvorená rozličným východným a západným vplyvom. Vedecké bádanie postupne smerovalo od textu ku kontextu, pričom prelom v metodológii terénnych výskumov zohrala medzivojnová tzv. wollmanovská zberateľská akcia (Frank Wollman 1888-1969).

Daná problematika svojím interdisciplinárnym charakterom (prepojenie etnologického, literárnovedného, komparatívneho, semioticko-komunikačného, jazykovo-dialektologického, geograficko-areálového, sociálno-psychologického a ďalších prístupov) má značný mediálny potenciál, ktorý dokáže osloviť nielen odbornú, ale aj širšiu verejnosť. To všetko evokuje najrôznejšie otázky späté s digitalizáciou a technikou zápisov folklórnych naratívov, využitie AI v súvislosti s hľadaním ideálnej podoby funkčného modelu prepisu textov ústnej slovesnosti v rámci Digital Humanities.

Redakcia časopisu Slovenský národopis v spolupráci so Slovanským ústavom AV ČR, v. v. i. a Jazykovedným ústavom Ľ. Štúra SAV, v. v. i. vytvára priestor na publikovanie príspevkov prehlbujúcich poznanie uvedenej problematiky.

Privítame štúdie alebo eseje z oblasti folkloristiky, lingvistiky/dialektológie a literárnej histórie, ktoré sú výskumne zamerané na oblasť ústnej slovesnosti a sústredené na nasledujúce tematické okruhy:

- narativita
- historický výskum
- metodológia terénneho výskumu
- kritériá žánrového vymedzenia
- ústna slovesnosť v stredoeurópskom, slovansko-neslovanskom kontexte s dôrazom na slovensko-český areál
- lingvistická/dialektologická historicita a hodnota textov
- digitalizácia výskumných materiálov a využitie AI
- edičné sprístupňovanie textov

Príspevky budú uverejnené v slovenskom/českom jazyku.

Prosíme prispievateľov a prispievateľky, aby abstrakty a príspevky v slovenčine a češtine posielali priamo do redakčného systému Slovenského národopisu na adresu:

<https://journals.savba.sk/index.php/slovenskynarodopis/about/submissions>

Termín zaslania abstraktov: 30. 5. 2026

Termín dodania príspevkov: 30. 10. 2026

Text príspevku by nemal presiahnuť 6 250 slov alebo 45 000 znakov s medzerami, vrátane poznámok a zoznamu literatúry a mal by rešpektovať Pokyny pre prispievateľov. Podrobnosti nájdete TU (https://uesa.sav.sk/wp-content/uploads/2022/09/Slovensky-narodopis_Pokyny-pre-prispievatelov.pdf).